

ההורים והאלמנה זחרי לידו: ה' ונת הקטנה, עדי, שנקראה על שם אביה. כבר בשלב זה התחילו

ק פעם זהו סיפור מהחיים, כי גם הרמיון הפרוע ביותר לא יכול היה להמציא מריבה כליכך קשה ועקשנית בין הורים לאלמנת בנם, כפי שגרמה המציאות בין מישפחת שדה ועמליה, אלמנת בנם.

בבקשות שונות שנידונו בבית המישפט טענה האלמנה כי היא מונעת מבנותיה הקטנות להיפגש עם הסב והסבתא, מכיוון שהם מויקים לנפש הילדות. לדבריה לקחו ההורים את קרן בת ה-5 וערי בת ה-2 והשכיבו אותן על קבר אביהן. עמליה טענה כי ההורים גם צילמו סרט ויראו של ההלוויה ונהגו להכריח את הילדות לחזות בו, כאשר הם מסיתים אותן נגד אמן.

מכיוון שנמנע מרוז'ה ואינס שדה לראות את שתי נכדותיהם, בנותיו היחידות של בנם שנהרג, פנו לבית המישפט כדי שזה יוציא צו שיחייב את האם להתיר להם לפגוש את הילדות. כדי לזרז את ההליכים הם גם ערכו הפגנה ליד ביתה של עמליה בפרדסיה. העניינים הסתבכו והלכו כאשר לסיכסוך הרגשי נוספו תביעות רכוש. בין עמליה והורי בעלה נותרה מריבה על מכוניתו של ארי, שדרכו ההורים

הבעל הקודם. הסיכסוכים יוצרים מריבות בין הצדדים והנכדים הם הנופלים קורבן. הם מוסתים מצד זה או אחר נגד הצד השני, ובעקבות כך מבקשת האם לרוב למנוע המשך פגישות עם הסבים.

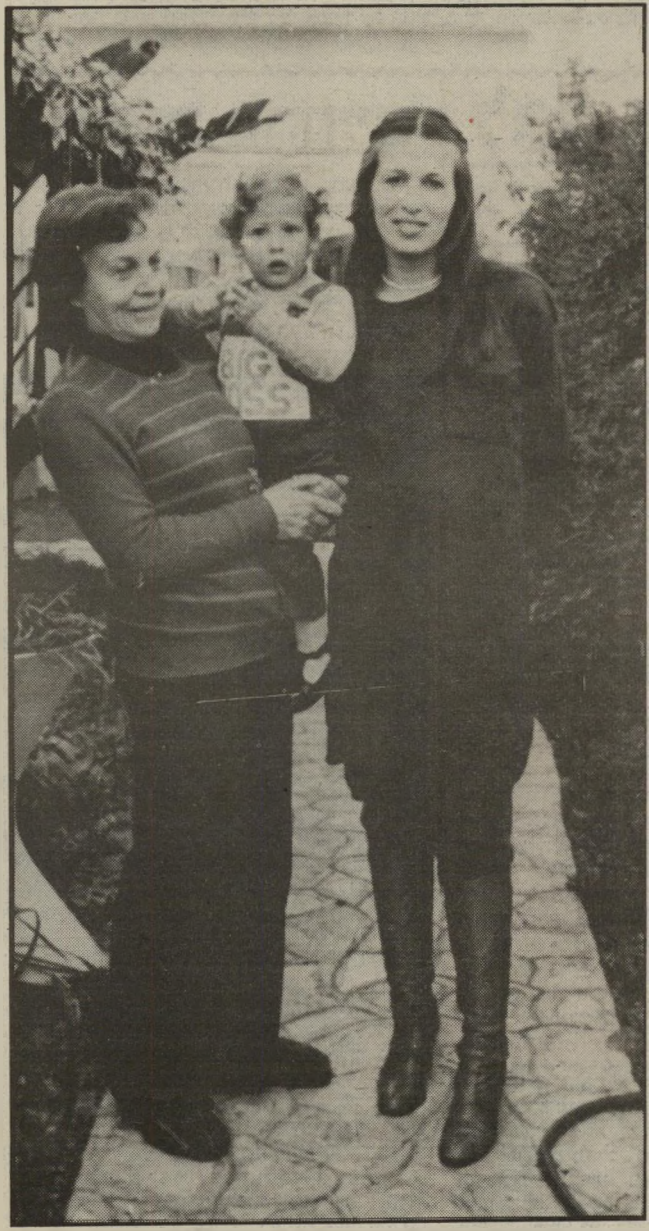
עד שנת 1976 לא קבע החוק כל הסדר מפורש בעניין זכויותיהם של סבים לראות את נכדיהם. כמו כל זכות טבעית נראתה גם זכותם של הסבים יסודית ובסיסית, ואיש לא חלק עליה. אחרי מלחמת ששת הימים נוסף סעיף 28א' לחוק הכשרות המישפטית והאפוטרופסות תשכ"ב-1962. הסעיף אומר:

מת אחד ההורים של קטין, רשאי בית המישפט לתת הוראות בעניין המגע בין הורי המת ובין הקטין. בפסקדין שהתפרסם לאחרונה (המ' ת"א 1307/79 פסקים תש"מ ב' 522) דן השופט חיים פורת בסעיף זה ובפרשנותו.

במיקרה הנדון נרצח אביהן של שתי ילדות קטנות בנסיבות שלא פורט בפסקה דין. אמן של הילדות היתה מסוכסכת עם חמותה עוד לפני מות הבעל, ואחרי הרצחו החריפו הסיכ

סיפורי סבתא

האם יש לסבא ולסבתא הזכות להיפגש עם נכדיהם?

עמליה ואינס מייד אחרי מותו של אדי. האשה נותרה אלמנה בגיל 23. עם ילדה קטנה ובהריון. התמונה צולמה בבית הסבים, כאשר היחסים היו עוד טובים.

הגישה את כתיבי הטענות של הורי הבעל, הכחישה בכל תוקף כי הילדות נלקחו להשתטח על קבר אביהן וכי הוסרט איפעם סרט של ההלוויה. היא הסבירה את שיכרון לבם של הסב והסבתא אשר עיניהם כלות לראות את הילדות, וטענה כי טובת הילדות דורשת שלא ינתקו אותן ממישפחת אביהן. הסבים ביקשו שבית המישפט יצווה על האם לתת להם להיפגש עם נכדותיהם פעם בשבוע ביום חול, ופעם בשבועיים לסוף שבוע.

עורך דינה של עמליה, יעקב כץ, התנגד להסדר זה. הוא טען כי מישפחת שדה התערבה כליכך בחייה של עמליה עד שלא איפשרה לה לסרר את ענייניה כטוב בעיניה. נטען כי הסבים ניסו לחטוף את הילדות מהגן ואיימו לא להחזירן.

עמליה ציינה כי היתה מסכימה לפגישות בין בנותיה והסבים, אילו פגישות אלה לא פגעו בכריאות נפש של הפעוטות. אולם לדעתה יש בפגישות אלה, בנסיבות הנוכחיות, כדי לפגוע בנפשן של הבנות ולהזיק להתפתחותן כעתיד.

השופטת שושנה ברמן, שלפניה התנהל הדין, ירדה מייד לשורשו של העניין. היא ביקשה כי העובדים הסוציאליים המטפלים במישפחות יבדקו את המצב ויגישו לה רו"ח. הרו"ח הוגש לשופטת עליידי שני עובדים סוציאליים, שברקו את המצב בבית הסבים ובבית הנכדות. השניים המליצו על חידוש הקשר בין הדרורות. אולם בגלל הנתק הארוך ובגלל היחסים הסבוכים בין המישפחות המליצו כי היחסים ישוקמו לאט ובהדרגה, ובניתיים הסבים יפגשו עם הנכדות לפי החלטת השופטת פעם בשלושה שבועות בגדיה לידים, תחת השגחתה המיקצועית של הגגנת. בעוד שלוש חרשים יבדוקו בית המישפט את תוצאות הפגישות ויחליט אם יש צורך לשנות את ההסדר.

תינוקות שנולדה זמן קצר אחרי מות אביה. התינוקות נקראה עדי, על שם אביה המנוח.

רוז'ה ואינס, הוריו של אדי, ראו בילדות הקטנות את כל עולמם, את השריד האחרון שנותר להם מבנם. יחד

היתה שייכת להם, אך נרשמה פורמלית בשם בנם. האלמנה תבעה את המכונית לעצמה. הסיכסוך הכלכלי שילהב את המריבות על הנכדות. כל אחד מהצדדים טען כי הצד השני משתמש בילדות כדי להשיג את מטרתו

מדור להבהרת זכותו המישפטית של האזרח. אין מדור זה מתיימר לתת יעוץ מישפטי ספציפי. בכל מיקרה יתכן שזניבגלל הברלים בעובדות.

הדריך

- בשנת 1967 נוסף לחוק הכשרות המישפטית תשכ"ב-1962 "סעיף 28א, סעיף זה אומר: מת אחד ההורים של קטין, רשאי בית המישפט לתת הוראות בעניין המגע בין הורי המת לבין הקטין."
- הסעיף נחקק אחרי מלחמת ששת הימים, כאשר התרבו יתומים שאמהותיהם אלמנות מילחמה, סירבו לאפשר להורי המנוח להיפגש איתם.
- על פי פרשנות בית המישפט, סעיף זה אינו מקנה בעצם זכויות מהותיות לסבים. הסעיף מקנה להם זכות-תביעה בלבד עבור הנכדים.
- זכות זו ניתנה לסבים רק כדי להפעיל את המערכת המישפטית, אשר תקבע מה דורשת טובתם של הנכדים, ורק על מיה תקבע את זכויות הביקור. רק טובת הנכדים היא המנחה את בית המישפט בכל צעדין.

עם בנם השני, שמעון, ניסו לעזור עד כמה שאפשר לאלמנה הצעירה.

אולם הדבר לא עלה יפה. יתכן שההורים הגוימו בתשומת הלב, והאלמנה ראתה בכך נסיון להשתלט עליה ועל הילדות. בכל אופן, עוד לפני לידת הבת השנייה, הצטננו היחסים מישפחה. כאשר נסעה עמליה לבית החולים ללדת, לא השאירה את בתה הגרולה עם הסבים, אלא בבית שכנים. הדבר פגע עד מאוד בנפשם של הסבים והקרע החל מתרחב עד שהגיע לניתוק מלא.

עמליה מצאה לה כרוזג חדש, התחנה, וילדה בת נוספת לבעלה השני. אולם היא לא התרככה. היא ניתקה כל מגע בין בנותיה ומישפחת בעלה הראשון וטענה כי מגע כזה עלול לסכן את נפשן של הילדות ולהזיק להן.

עורכת הדין נורית פיש, אשר

הככליות. ולכסוף, במשך שנה ויותר, בעוד התביעות מתנהלות בבתי המישפט, לא ראו הסבים את הנכדות.

מגע מסוכן

כ אשר נישא ארי ועמליה בשנת 1977 הם היו זוג יפה להפליא. ארי היה גבוה ויפה תואר ועמליה הדוימה את כולם כיופיה. דקת גיזורה, בעלת עיני איילה ושיער ארוך ושחור בלטה עמליה בכל מקום.

ארי שירת כרכסן בחיל-אוויר והיה משוגע למטוסים. בפברואר 1980 יצא ארי עם שני חברים לטיסה במטוס פרטי שהמרה דרו. המטוס התרסק דקה אחרי שהמריא ושלושת נוסעיו נספו בו במקום.

עמליה הפכה בגיל 23 לאלמנה, אם לילדה בת 3, קרן, ובביטנה נשאה עוד